

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

יבמות פב

עניין: ירושה ראשונה ושניה

רמב"ם פ"ו מהלכות בית הבחירה

לכא: **מן** לפיכך מקריבין הקרבנות כולן אע"פ שאין שם בית בנוי. ואוכלין קדשי קדשים בכל העזרה אע"פ שהיא חריבה ואינה מוקפת במחיצה ואוכלין קדשים קלים ומעשר שני בכל ירושלים אף על פי שאין שם חומות שהקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא: **מן** ולמה אני אומר במקדש וירושלים קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא. ובקדושת שאר א"י לענין שביעית

ומעשרות וכיוצא בהן לא קדשה לעתיד לבוא. לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה. והרי הוא אומר והשמותי את מקדשיכם ואמרו חכמים אע"פ ששמומין בקדושתן הן עומדים אבל חיוב הארץ בשביעית ובמעשרות אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים וכיון שנלקחה הארץ מידיהם בטל הכבוש ונפטרה מן התורה ממעשרות ומשביעית שהרי אינה מן ארץ ישראל. וכיון שעלה עזרא וקדשה לא קדשה בכיבוש אלא בחוקה שהחזיקו בה ולפיכך כל מקום שהחזיקו בה עולי בבל ונתקדש בקדושת עזרא השנייה הוא מקודש היום ואע"פ שנלקח הארץ ממנו וחייב בשביעית ובמעשרות על הדרך שביארנו בהלכות תרומה:

רמב"ם פ"ד מהלכות בית הבחירה

א **אבן** היתה בקדש הקדשים במערבן שעליה היה הארון מונח. ולפניו צנצנת המן ומטה אהרן. ובעת שבנה שלמה את הבית וידע שסופו ליחרב בנה בו מקום לגנוז בו הארון למטה במטמוניות עמוקות ועקלקלות ויאשיהו המלך צוה וגנוז במקום שבנה שלמה שנאמר ויאמר ללויים המכונים לכל ישראל הקדושים ליי' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דויד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את יי' אלהיכם וגו'. ונגנו עמו מטה אהרן והצנצנת ושמן המשחה וכל אלו לא חזרו בבית שני. ואף אורים ותומים שהיו

יעב"ץ על הרמב"ם פ"ד מבית הבחירה

ויאשיהו המלך צוה וגנוז. נלע"ד דבר נאה במה שהביא רבינו דברים אלו כאן שנראה. לכאורה שאין נפקותא מזה לענין דינא וידוע שכל דבריו להלכה אמורים או הילכתא למשיחא או לזמן הזה ודברים שאין יוצא מהן דין מהדינים ולא מוסר והנהגה וידיעה הצריכה אין מדרכו ז"ל להטפל בהם בחיבור זה כל שכן שהדבר במחלוקת שנוי ורבינו הכריע כדברי האחד הלא לא דבר ריק הוא אלא שאיזה צורך הביאו לכך. ולכן לבי אומר לי שצורך גדול יש לדבינו בדבר זה לפי שיטתו שתפס לו להמין בפ"ו מהל' הללו שאנו עסוקין בהן שקדושת הבית לא בטלה וראוי להקריב בו עתה וכן הנכנס לשם חייב עליו כרת שלא כדברי ראב"ד החולק שם:

וגראה שאותן הדינים שהביא רבינו בהל' ביאת המקדש גם לזמן הזה שנאם ולא משום הלכתא למשיחא לחוד אלא משום דס"ל כדאמרן דקדושת הבית לא בטלה. ומשמע לי דסבר רבינו דהך מילתא דקדושת הבית לא בטלה אזלא כמאן דס"ל ארון במקומו נגנוז דאי למ"ד ארון גלה לבבל גם קדושת הבית בטלה ע"י כך ועכ"פ לענין ביאת המקדש מסתברא דבהכי תליא דהא כתיב למבית לפרוכת ואל פני הכפורת וכיון דאין שם ארון וכפורת דילמא לא חייב עלה רחמנא כדאמרינן במנחות (כ"ז ב') אליבא דר"י דמשו"ה בעינן קרא להזאות כדילפינן התם מוכפר את מקדש הקודש ושמע מינה לדרבנן דסברא טובה היא ובאמת נאמר כן ויפטר הנכנס לשם בזמן הזה אפי' לפמ"ש רבינו ז"ל בפ"ו דשכינה לא בטלה נימא דאaron וכפורת נמי קפיד קרא אבל אי אמרינן במקומו נגנוז שפיר ודוק. ומ"ש כמ"ד במקומו נגנוז דהא אתי כסתמא דשקלים ורבים ס"ל הכי עיין בגמרא דהוציאו לו:

יעב"ץ

